

FOAIA POPORULUI ROMÂN

Apare în fiecare zi cu cele mai noi știri din țară și străinătate

ZIARUL ZILNIC:

ABONAMENTUL: „Foia Poporului Român”, „Foia Ilustrată” și „Cucu” pe un an 18 cor., pe jumăt. de an 10 cor., pe un sfert de an 6 cor. Pe o lună 2.40 C.

REDACTIA ȘI ADMINISTRATIA BUDAPESTA, VII., ILKA-UTCA NRUL 36. :: TELEFON: 47-82. MANUSCRISE NU SE INAPOIAZA

ZIARUL POPORAL:

ABONAMENTUL: „Foia Poporului Român”, „Foia Ilustrată” și „Cucu” pe un an 7 cor., pe jumăt. de an 3.50 cor. Pentru America pe un an 3 dolari.

Cum prezintă rușii succesele ofensivei lor

După comunicatele rusești, armatele țării au prins până acum 1975 ofițeri și 124.000 soldați, 134 tunuri din armata austro-ungară. — Rușii au ocupat Dubno. — Ce răspunde statul major austro-ungar. —

Budapesta, 14 Iunie. — Agenția telegrafică ungară anunță următoarele dela marele cartier general austro-ungar:

Pe când comunicatele statului i major rusesc au fost surprinzător de moderate — marele cartier general de pe frontul rusesc a răspândit la 11 Iunie următoarele fantazii despre victorii ruse:

În decursul zilei de ieri am făcut iară prizonieri 36.100 soldați, un general și 409 ofițeri, am capturat 30 de tunuri și o cantitate însemnată de material de război. Numai trupele generalului Lesicki au făcut în regiunea Cernăuților 18.000 de prizonieri.

Ofensiva armatei noastre în Volinia, Galiția și Bucovina care a continuat și ieri a avut succes. Marele număr de prizonieri și pierderile singeroase au redus mult din trupele dușmane. În urma marelui succes al armatelor noastre am făcut mii de prizonieri și am capturat o cantitate uriașă de material de război, încât în momentul de față ni-e cu neputință să-o evaluăm. Așa de exemplu la un singur detașament dușman, am capturat 21 reflectoare, 29 bucătării de campanie, 17 mitralieze, 12.000 puzi (191.200 kgr.) de sirmă cu ghimpi, 1000 buturugi betonate pentru obștacoale, 7 milioane bolovani de beton, 10.000 puzi (166.666 kgr.) cărbuni, depozite uriașe de munițiuni, o cantitate mare de puști și alt material.

La un alt detașament austro-ungar am capturat 30.000 de patroane, 300 lăzi cu munițiuni pentru mitralieze, 200 lăzi cu granate de mână, 1000 de puști, 4 mitralieze, 2 ocheane militare, 1 fintână Northon, în total 9 fintâni portative pentru procurarea apei de băut. Prada e enorm de mare din diferitele pozițiuni ale dușmanului. — Din toate acestea se poate vedea marea victorie pe care am reperat-o asupra dușmanului. În decursul luptelor de ieri iar am prins un general, 499 ofițeri, 35.100 soldați, am capturat 30 tunuri, 13 mitralieze și 5 asvirlitoare de bombe. Am prins până acum un general, 1649 ofițeri, 106.000 soldați de rind, 124 tunuri, 130 mitralieze, și 58 aruncătoare de bombe.

Trupele noastre cari au înaintat spre Dubno au bătut pe dușman și au ocupat orașul și fortul

Dubno. Trupele rusești au trecut apoi râul Ikva și au continuat ofensiva. Părți din trupele acestea au ocupat satul Demikooka — (la o depărtare de 30 klm. de Luck) — și am silit garnizoana din localitatea Mlinov să se predea.

Am împins trupele austro-ungare dela Gomec în râul Stripa, (la 10 klm. la nord de Buczecz). Un regiment rusesc a capturat o baterie de tunuri de 10 cm. Cu toată rezistența inverșunată a trupelor dușmane, cu tot focul din flanc, și exploziile de mine, trupele viteze ale generalului rus Lesicki au reușit să ocupe pozițiile dușmanului la sud de Dobronoviț, la 20 de verste de Cernaui.

La acest corp de armată am prins 18.000 soldați, un general, 527 ofițeri și 10 tunuri. La sud-est de Zalescik (la nord de Colomea) am zdrobit dușmanul printr-un asalt puternic, așa că s'a retras imediat.

Dușmanul a aruncat în aer gara Jurkouc la 10 klm. de Okna. Cavaleria turchestană a zăcat dușmanul, punându-l pe fugă.

Dușmanul a început o contraofensivă mare, dorind să restabilească situația cea veche.

Iată acum și răspunsul statului major austro-ungar: Fața de aceste date rusești, cari în însărirea lor detaliată și bombastică iau proporții mari, vom să relevăm înainte de toate numai faptul, că rușii pot acum anunța după plac orice cifre asupra numărului prizonierilor și al materialului de război capturat, pentru că în momentul de față ni e cu neputință să aducem contra dovezi. Dar se poate vedea din toate aceste date scopul exagerărilor rusești.

E adevărat că la retrageri nu se poate evita ca în mâna dușmanului să ajungă luptători răniți și nerăniți. Tocmai acele diviziuni viteze cari rezistă cu eroism au de suferit pierderile cele mai mari. Nu trebuie deci să mai relevăm că toate pierderile noastre — morți, răniți, sau prizonieri nici pe departe nu ating cifrele indicate de comunicatele rusești.

Fortul Dubno, l'am părăsit, fără a opune rezistență.

Lămuriri în Camera ungară asupra ofensivei rusești

— Discursul contelui Tisza —

Budapesta, 14 Iunie. — În ședința de azi a Camerei, după ce miniștrii de finanțe și de culte au prezentat o serie de proiecte de legi, iar deputatul Hegedus în calitate de reporter al proiectului de indemnitate, a recomandat spre votare acest proiect — a luat cuvântul contele Tisza.

Prim ministrul ungar a aruncat o privire asupra situației militare:

La începutul anului, rușii au întreprins o ofensivă pe frontul bucovinean — după care a urmat o pauză de câteva luni. În luna Mai am întreprins noi o ofensivă contra Italiei, despre ale cărei rezultate nu voiește să se pronunțe încă — dar în tot cazul putem privi cu mândrie

la luptele ce s'au desfășurat pe acest front. A urmat apoi marea ofensivă rusă. Din rapoartele oficiale se vede că atacurile rusești au adus în patru puncte succese dușmanului. Nu voi tăgădăui, nici nu voi micșora aceste evenimente. Cred însă că pot afirma că s'au luat contra-măsurile necesare pentru ca aceste atacuri să fie un episod care să n'aibe o influență asupra situației războiului. (Mișcare în Camera). Dacă ne gândim cum au stat lucrurile acum un an, când a început contra ofensiva împotriva rușilor, iar Italia ne-a declarat în același timp război, dacă privim la victoriile dobândite de atunci, putem să privim cu liniște desfășurarea evenimentelor.

DIN ROMÂNIA

Conservatorii democrați din Moldova contra programului partidului fuziunii

»Opinia« din Iași — ziarul d-lui Al. Bădărău șeful partidului conservator democrat din Moldova, — publică în n-rul de azi o declarațiune prin care, după ce arată că prin o fuziune a partidului conservator, funcția ruajului constituțional va putea avea ființă și se va fi sfârșit cu tirania unui partid, trecând la programul politice externe, a noului partid fuzionat, spune:

»Singura parte slabă a noului partid este, că el se constituie și pe bază — or poate mai cu seamă pe bază — de program de politică externă. Ceva mai mult. El se constituie afirmând politica sa dușmănoasă pentru un grup de puteri europene. Acest lucru înseamnă, credem, parte slabă, pentru noul partid și un mare inconvenient pentru țară.

O țară ca România poate să aibă aliați, dar trebuie, în principal să aibă prieteni. Or, constituirea noului partid are ca bază și conțeață pe aliați, dar în loc de a se ocupa a ne creia prietenii, nu face decât să provoace dușmăni. E-nunțări ca cele făcute la banchetul de Duminecă seara, acest lucru înseamnă: creiarea de dușmani. Și aceasta este de natură a creia mari neajunsuri.

Până în prezent, diferențierea partidelor noastre politice, pe baza politice noastre externe, nu era cunoscută. Astăzi ea se produce cu prilejul constituirii noului partid conservator fuzionat. Acest lucru poate creia mari neajunsuri, care să nu fie compensate în deajuns prin rolul binefăcător de regulatoriu al vieții noastre politice interne, pe care, cu siguranță acest nou partid îl va avea.

Și e un mare păcat că așa a fost să fie!

Noul președinte al Academiei române.

Academia Română a procedat la alegerea biroului său pe anii 1916-1917. D. Petru Poni, profesorul universitar din Iași, a fost numit președinte în locul ocupat până acum de d. prof. dr. Istrati, care îndeplinind această demnitate timp de 3 ani consecutivi nu mai putea fi reales. Au fost aleși vice-președinți, d-nii Barbu Delavrancea pentru secțiunea literelor, d. I. Bogdan pentru secțiunea istoriei și prof. dr. Marinescu pentru secțiunea științelor.

Granița ungară spre România închisă în mod provizoric.

Din Giurgiu se anunță că autoritățile bulgare din Rusciuk, au anunțat consulatul român, că cu începere de Sâmbătă, granița bulgară este închisă pentru

transportul pasagerilor și al mărfurilor. În consecință nici o cursă de vapoare românești nu va mai fi permisă între porturile Giurgiu și Ruseciuk. Se crede că aceste măsuri sunt luate în vederea unor transporturi de trupe bul-

gare, cari trebuiesc ținute în secret.

În urma demersurilor făcute de guvernul român la Sofia, guvernul bulgar a declarat că această închidere a graniței s'a făcut numai pentru câteva zile.

MERSUL RĂZBOIULUI

Lupte grele cu rușii la Tarnopol, Boian, Kolki și Dubno

Cavaleria rusă a intrat la Sadagora, Sniatyn și Horodenka. — Vapoarele Ententei bombardează coastele bulgare. — Un guvern național italian Boselli. — Germanii câștigă teren la Verdun.

Comunicatele dela 13 Iunie anunță următoarele de pe frontul rusesc:

La Prut, la sud de Boian, am respins un atac rusesc. La Sadagura, Sniatyn și Horodenka a intrat cavaleria dușmană. La Burkanov, pe Stripa, au eșuat mai multe atacuri rusești. La nord-vest de Tarnopol, trupele noastre stau fără întrerupere în luptă. La Sipanov a fost zădărnicit un atac rusesc de focul nostru de artilerie. La sud-vest de Dubno, am respins un corp de cavalerie dușman. În Volinia, cavaleria dușmană a ajuns regiunea Torczin; acolo a domnit liniște în mare parte. La Sokul, pe Stir, dușmanul a pornit la atac, a fost însă respins.

Și la Kolki au eșuat toate încercările de înaintare ale rușilor. Numărul prizonierilor ruși s'a urcat aci la 2000.

Höfer, mareșal locot.

La Duna, la sud-est de Dubno, focul bateriilor noastre a risipit o brigadă de cavalerie rusă. La nord-est de Baronovici focul artileriei dușmane era mai viu.

Armata generalului conte Bothmer a respins la vest de Przemloka, pe Stripa, atacuri dușmane. La Podhojce a fost doborât într-o luptă aeriană un aeroplan rusesc, de către un aviator german. Aviatorul și pilotul. — un ofițer francez — au fost prinși. Aeroplanul a fost capturat.

Șeful Statului major

— Prin raportul de mai sus al lui Höfer, reținem că ofensiva rusă face însemnate progrese mai ales în două părți: în Volinia, unde au câștigat mult teren, după ce au recucerit orașul Luck, au înaintat și până la Torczin; și în Bucovina, unde trupele austro-ungare s'au retras pe celălalt mal al Nistrului, și-au lăsat ca trupele rusești, cavaleria, să pătrundă la Horodenka, Sniatyn și Sadagora, la nord de Cernăuți. Până acum Cernăuți nu-i încă prea amenințat. Dar Cernăuți trece iară prin momente grave și istorice. Rușii din nou și-au ațintit privirile asupra acestui oraș, pe cari din nou vor să-l cucerească. La nord de Cernăuți, sute de tunuri rusești bubuie. Asalturile rusești sînt conduse de ofițeri francezi. Lupte grele au loc la nord-vest de Tarnopol, cari continuă în șir de câteva zile, trupele noastre opun o rezistență eroică.

*

De pe frontul balcanic sosesc următoarele știri:

— Șeful statului major bulgar într'un comunicat dela 13 Iunie anunță că la

10 Iunie s'au apropiat de gura râului Mesta, șase vapoare dușmane. La prînz 15 vapoare au deschis focul asupra coastei dela gura râului până la Kaleburnu. Focul era îndreptat în special contra satelor și ferme'or din regiunea de coastă, precum și asupra holdelor. La ora 1 d. am. 4 aeroplane bulgare au atacat vapoarele dușmane, silindu-le să se retragă în grabă spre insula Thasos. Bombardarea coastelor n'a făcut victime.

— Guvernul grec încă n'a primit nici un comunicat din partea Ententei asupra scopului, motivelor și întinderii blocadei asupra coastelor grecești. În Camera greacă, prim-ministrul Skuludis a citit telegramele primite din Salonic, cari anunță controlul vapoarelor grecești din partea autorităților franceze. Deputatul Angelopoulos a cerut ca Grecia să protesteze la toate statele contra acestei blocade.

LUPTELE DIN APUS

— Germanii înaintază la sud-vest de Douaumont. — Englezii atacă la Ypern — Cum s'a predat garnizoana franceză dela Vaux. —

Comunicatul german dela 13 Iunie anunță de pe frontul francez:

Contra unor părți a noilor noastre pozițiuni de pe înălțimile la sud-est de Ypern, sînt în curs de azi atacuri engleze locale. Pe malul drept au râului Meuse, de ambele părți ale pantei la sud-vest de fortul Douaumont, ne-am avansat liniile.

Șeful Statului major

— Despre felul cum s'a predat garnizoana franceză dela fortul Vaux, află următoarele detalii »Neues Wiener Tagblatt« dela corespondentul său: Cu o zi înainte de capitulare, garnizoana a ridicat drapelul alb, ca semn de predare. Dar drapelul n'a fost observat, până ce la 3 dim. s'a dat un semnal mai limpede. Un locotenent francez, care vorbește nemțesc, a tratat cu comandantul german. Comandantul fortului Vaux, maiorul Raynal, a spus generalului german: Nu m'aș fi predat nici odată, dacă aș fi avut numai apă.

Generalul german i-a comunicat cel dintii că generalisimul Joffre l'a numit comandant al legiunei de onoare.

RĂZBOIUL CU ITALIA

— Situația neschimbată. — Salandra anunță Camerei demisia guvernului. — Regele Italiei însărcinează pe deputatul Boselli cu formarea noului guvern.

Comunicatul lui Höfer dela 13 Iunie anunță de pe frontul italian:

Pe frontul între Ets și Brenta și în Dolomiti luptele de artilerie, îndată ce vremea era clară, au ajuns la o mare intensitate.

În mai multe puncte, italienii au reînnoit încercările lor de atac infructuoase.

Höfer, mareșal locot.

— Comandantul flotei austro-ungare anunță:

La 12 Iunie dim. trei unitați de torpiloare italiene au pătruns în portul Parenzo. Ele au fost gonite de bateriile și aeroplanele noastre. Focul lor de artilerie a rămas fără efect, numai un zid și un acoperământ au suferit stricăciuni — nimeni n'a fost rănit, însă bateriile, aeroplanele noastre au nimerit cu proiectilele lor torpilăoarele italiene.

— Camera italiană a ținut Luni o ședință de jumătate oră, care iară a avut un decurs furtinos. Prim ministrul Salandra, a declarat că în urma votului de neîncredere de Sâmbătă a Camerei, ministerul și-a prezentat demisia regelui și că va rămâne în oficiu până la formarea noului Cabinet. Cere ca parlamentul să-și amâne lucrările. Președintele Camerei, Marcora, anunță că deputatul socialist Turati a prezentat o propunere după care Camera să se întrunească iară cel mai târziu 10 zile după rezolvarea crizei de guvern.

Turati își motivează această propunere, prin aceea că trebuie să se impedeze manevrele înscenate de guvernul Salandra care singur voiește să designeze cine să-i fie urmașul. Deputatul Modigliani sprijinește propunerea lui Turati, spunând că noul guvern nu poate se mai face uz de violențele guvernului Salandra din Maiu 1915 până azi.

Turati a mai spus că Camera nu voiește să mai vadă un guvern, care să organizeze violențe, jafuri și presiuni, ca Salandra. Miniștrii enervați strigă: Minciuni! minciuni!

— Regele Italiei a însărcinat pe deputatul Boselli cu formarea noului cabinet. Acesta e de 78 ani, a fost de 5 ori ministru, nu-i o mare capacitate, dar în schimb un mare dușman al austriecilor.

— În Milano și în alte orașe s'au ținut adunări războinice, în care s'a declarat că nu se va admite un guvern care ar fi dispus la pace.

Numai 1 C. 50 fil.

este abonamentul la foaia noastră zilnică, împreună cu suplimentele — »Cucu« și »Foaia Ilustrată« — pe timp de o lună

pentru soldații răniți și bolnavi din spitale.

Știrile zilei

Același farmec...

La Nord, în țările ploioase,
Cu melancolice popoare,
Sunt vizatori ce plâng și sufăr
De nostalgii de soare...

Și, rar, când cerul le trimite
O rază caldă, o zămbire,
În joc să cânte, să renască,
Ei mor de fericire...

În lumea visurilor mele
Pustii ca niște searbăzi aștri,
Eu plâng de dulcea nostalgie
A unor ochi albaștri...

Și știu că o privire numai
De-ar fi asupra-mi să coboare,
Ea ar avea același farmec
Ca razele de soare...

TRAIAN DEMETRESCU.

Contele Tisza despre ofensiva rusească.

La conferința de ieri a partidului guvernamental ținută la Clubul național al muncii, contele Tisza luând cuvântul, a spus:

— Tocmai în zilele acestea — când Camera ungărească se întrunește din nou — e în curs o bătălie uriașă pe frontul rusesc, unde atacatorul a reușit să dobândească anumite avantaje locale, — pe cari nu le putem tăgădui — de oarece datorim națiunii deplină sinceritate. E acesta un episod al marelui război, care are proporții reduse față de marile evenimente ce s'au produs la începutul războiului, și pe cari națiunea noastră le-a întâmpinat cu bărbăție. Pe cât e cu puțință o prevedere omenească, — a spus contele Tisza — sînt convins că acest episod nu va avea o influență decisivă asupra rezultatului acestui război. (Aplauze).

Salutul eroilor noștri de pe frontul italian

Următoarea interesantă corespondență primim din Italia, dela bravii noștri ostași, cari iau parte la ofensiva contra italienilor:

»Trimitem salutarile noastre de pe frontul italian cititorilor ziarului »Foaia Popului Român«

A II-a comp. de mitralieze, reg. 33: Andrei Terbanca sergent major din Temeskonyat, Teodosiu Mihailovici din Halmagiul mare, Gheorghe Nemes conducător de pluton din Galsa, Giga Repsi gan din Repsg, Ioan Busam sergent major din Zorany.

M. Sadoveanu, Ilarion Pușcariu, S. Dragomir, membri corespondenți și de onoare ai Academiei române

Academia Română, în actuala ei sesiune a ales ca membri de onoare pe d-nii Ilarion Pușcariu, arhimandrit, vicar episcopesc din Sibiu, și pe marele maestru și compozitor George Enescu, iar ca membri corespondenți pe d-nii Mihail Sadoveanu, cunoscutul novelist, romancier și director al Teatrului Național din Iași, și pe d. Pericle Papahagi, pentru secția literară, d. Silviu Dragomir, apreciatul nostru profesor din Sibiu, pentru secția istorică, și dr. Gerota, Pompei și prof. Drag. Hurmuzescu pentru secția științifică.

Nouii dări în Ungaria.

Ministrul de finanțe ungar, Teleszki, a prezentat azi Camerei, noua proiecte de legi cari prevăd dări noi de război, și asupra consumului. Toate aceste proiecte au de scop să perceapă dări dela averile mari și mijlocii realizate de acele pături sociale, cari au încasat în timpul războiului frumoase venituri prin furnituri militare.

Femei române în Serviciul Crucii roșii ungare, distinse

Archiducele Francisc Salvator a distins pentru meritele câștigate pe terenul sanitar, cu ocazia îngrijirii răniților din Spitalul din Uzdin cu medalia de argint pe d-na dr. Pacurar, d-soarele Livia S. Conopan, Eugenia Milu și Felicia Balan toate din comuna Uzdin (Ujözora) comitatul Torontal.

Salutul de „Bine ai venit“ adresat de Academia Română poetului Coșbuc.

Academia Română a ținut o ședință solemnă sub președinția d-lui dr. C. Istrati, pentru decernarea premiilor acordate și citirea rapoartelor respective.

Un mare număr de asistenți a luat parte la această ședință.

Intrarea în sală a marelui poet Gh. Coșbuc — noul ales al Academiei — a fost viu salutată de către cei de față.

D. dr. C. Istrati, președintele Academiei Române, urează d-lui Gheorghe Coșbuc bun venit în sinul Academiei.

Aplauzele cu cari ați fost întâmpinat la intrare — dovedesc că erați așteptat de mult de către Academia Română — doritoare de tot ceea ce este lumină și înălțare sufletească.

Vă urez sănătate și viață rodnică pentru ca pe lângă valoroasele lucrări ce ați produs până acuma să dați la iveală altele tot atât de însemnate și demne de Academie.

D. Gh. Coșbuc. — Mulțumesc d-lui președinte pentru frumoasele cuvinte cu cari m'a întâmpinat — aceasta ca o punere de mâini peste capul meu, pentru a mă împărtași de acuma încolo din darul duhului sfânt, care însufletește acest așezământ cultural.

Domnilor membri, vă mulțumesc că m'ați găsit vrednic de a fi și eu o părticică din sufletul cel mare al Academiei Române.

Să vă fie Dumnezeu pentru a munci cu spor pentru Academie și întregul neam. (Aplauze).

D. dr. Istrati urează de asemenea bun venit nouilor aleși ai sesiunii științifice literare și istorice cât și d-lui dr. Gerota care este prezent.

D. dr. Gerota răspunde aducând mulțumiri pentru cinstea ce i s'a făcut adăugând că aceasta va fi un nou imbold la muncă.

Trimiteti lectură răniților noștri din spitale

Reproducem aci câteva rinduri ce nile adresează, bravul creștin militar român, preotul George Negură, dela reg. 41 de infanterie, repartizat la spitalele din Lemberg, unde se află internați mulți răniți români, — ca cititorii noștri să vadă ce faptă bună ar face ei, dacă din broșurile ce le prisosesc ar trimite soldaților noștri ce zac prin spitale:

D-le Redactor,

Primesc de mai multe zile ziarul dv. Soldații îl așteaptă acuma cu nerăbdare.

Vă mulțumesc din inimă pentru că mi-ați împlinit dorința, tocmai acuma, când de bună seamă sinteți angajați într'alteia părți.

De astădată vin iară cu o rugămintă. Ca în fiecare tipografie veți avea și dv. tel de fel de broșuri vechi. Dacă nu vă face mare pierdere,

vă rog să-mi trimiteți de aceste sau și alte cărți de agricultură etc. În bibliotecile spitalelor de aici, nu-i nici o carte românească. Eu am procurat câteva pe spesele mele, dară ce înseamnă 10 la atâtea spitale?

Cu stimă și mulțumită al D-voastră

GEORE NEGURA, Feldkurat
Ersbaon k. u. k. Inf. reg. 41. Lemberg.

203.555 Lei

este suma colectată până acum în România de comitetul special bucureșlean pentru stringerea de fonduri pentru orfelinatul din Sibiu.

Constituirea „Frăției de arme“ ungare.

În asistența unui mare număr de oaspeți distinși din Germania, Austria, Turcia și Bulgaria, s'a constituit Dumineca la Budapesta »Asociația ungară a frăției de arme« — menită să aibă o mare importanță culturală și politică în colaborare cu asociațiile similare din Austria și Germania. La ședința de constituire au luat parte și miniștrii ungari, fruntașii politicii ungare și consulii puterilor centrale. Ședința a fost deschisă de contele Iuliu Andrássy, care a arătat ca scopul acestei asociații este realizarea unei apropieri sociale între popoarele puterilor centrale pe teren cultural, artistic și economic. Au luat apoi cuvântul primarul Berlinului, Wermuth, baronul v. Plener și dr. Engel din Austria, dr. Minkov din Bulgaria, primarul dr. Berczy și A. Berzeviczy. Comuna a dat apoi un banchet oaspeților. Vom mai reveni în alt număr asupra discursurilor ținute.

Cum urmează transportul de grâne românești pentru Puterile Centrale.

Următoarele cantități de cereale au fost exportate prin diferite puncte de frontieră în contul celui de al doilea contract austro-german, dela 1 Aprilie 1916 până la 14 Maiu corent:

Grâu: 35.376 tone, secară 6587 tone, porumb 127.310, orz 39.764, orz de toamnă 12.541, fasole 4498, mazare 697679, făină 4150 tone.

În total 250.926 tone sau 25.000 vagoane a cite 10 tone.

Concediu sau demisie?

Citim în ziarul »Steagul«:

Ministrul de finanțe d. E. Costinescu, al cărui concediu a expirat, va prelungi repausul său peste acest termen, din cauza sănătății sale, care are încă nevoie de îngrijiri și liniște.

Ministrul de finanțe va lua încă un concediu de o lună, în care timp d. V. Antonescu va continua să gireze acest departament.

În unele cercuri politice se afirmă însă că boala pe care o invocă d. Costinescu este numai un pretext și că concediul său este o demisie deghizată, pe care d. Ionel Brătianu nu vrea să o deie pe față.

Din ambasador — director de bancă.

Din București se anunță:

Fostul ministru al Franței, d. C. Blondel, care girează afacerile legațiunii până la sosirea noului titular, nu se va reîntoarce în patrie.

D. Blondel va rămâne în România, unde i se va încredința, după cum se asigură, postul de director al Băncii Franco-Române.

Cât privește pe succesorul său, contele de Saint Aulaire, d-sa se află actualmente la Petrograd, spre a se înțelege cu cercurile oficiale rusești asupra atitudinii ce trebuie să aibă în România.

Cine știe ceva despre Lazar Stamina, reg. 29 inf., comp. 8, baon 4, poșta de câmp 82, născ. în Satul-nou, să avizeze pe Persa Malița, Révaujtau.

Nuvelistul I. Chiru-Nanov premiat de Academie.

Un tânăr și modest scriitor român, care de câțiva ani, publică impresii de călătorie foarte interesante, într-o limbă curată și populară românească. Ion Chiru-Nanov, a fost de data asta premiat de Academia română cu premiul Năsturel de 4000 Lei.

Într-o ședință trecută a Academiei, dl. Delavrancea a citit raportul cu privire la scrierea d-lui I. Chiru-Nanov: »Pe calea profesilor. Atunci și acum«, premiată cu suma de 4000 lei (premiul Năsturel).

În 380 de pagini d. Chiru-Nanov ni se desvăluie ca un prozator de multă valoare — a spus dl. Delavrancea — Constantinopol, Palestina și Egiptul cu faimoasele-i piramide sînt tablouri vii, cari ni le evoacă scriitorul rînd pe rînd. »Pe căile profesilor« e opera unui observator profund, care posedă o limbă curată românească. Stilul său ajunge înălțimile stilului epic în multe locuri.

Legănat în visul legendei Argonauților — brodată pe elementele basmelor românești — scriitorul alunecă pe valuri și în curând ajunge în fața Bostorului atât de cântat de scriitori.

Iată Constantinopol cu măreața Sf. Sofie, iată Cornul de Aur, splendorile Sтамbulului, multicolorele bazare, etc.

Urmează Palestina, pămîntul sfînt cu drumul Golgotei; și pare că întreaga morală a marelui Christ se desprinde din cuvintele: »Doamne iartă-i pe cei ce nu știu ce fac.«

Iată Egiptul cu valea Nilului și cu grandioasele piramide, cari vorbesc din noaptea vremurilor.

O carte care a fost trecută cu vederea

din cauză că a apărut puțin înainte de izbucnirea războiului (și epoca războiului a trezit alte preocupări), dar care e totuși o carte cu o reală valoare literară și de cercetări sociale — este volumul »Cînd joci teatrul românesc în țara ungară« de Leonard Paukerow, ziarist și publicist din București. E un volum care cuprinde interesante impresii și icoane din turneul trupelor teatrale Victor Antonescu, întreprins în toamna anului 1913 și contribuțiuni la cunoașterea problemei teatrului românesc în Ungaria.

Presa română din Ardeal și din București a făcut o caldă apreciere acestei lucrări. Așa ziarul officios român »Viitorul« de două ori (Vezi numerele 2295, 2297, din 2 și 4 Iulie 1914) s'a ocupat pe larg de aceasta carte, și între altele a observat următoarele:

»Cea mai comprehensivă povestire a peripețiilor teatrului românesc în Ardeal, o avem în volumul d-lui Leonard Paukerow, publicat în Budapesta. Într'un volum mare de 192 pagini, cu numeroase chipuri în text, autorul are meșteșugul să ne prezinte în culori vii, ce-au făcut, ce au pălîmit, cum au lucrat tovarășii de idei și de artă ai d-lui Victor Antonescu.

E o carte plină de amănunte pitorești, de anecdote distractive, de vederi juste prinse la fața locului. Cînd cartea d-lui Paukerow, înțelegem focul de viață ce pîlpăie în orașele, în orașelele și în satele ardelenesti.

Lucrarea d-lui Paukerow este una din cele cari trebuie să fie pe drept laudate: Bogăția povestirilor circumstanțiale, suflu patriotic ce-o strecoară, mulțimea figurilor bine reușite, face din acest volum o carte de bibliotecă, un document pentru cei ce se ocupă cu expansiunea culturale românești dincolo de granițe. Și pentru aceste felurite cauzități, recomandăm lucrarea d-lui Paukerow, cercunilor culte românești. De altfel citirea unei astfel de cărți este edificatoare: Ea ne arată cât fond de entuziasm sănătos, câtă cultură și conștiință națională e în poporul ardelenes.

Volumul acesta se poate procura și dela Administrația ziarului »Foaia Poporului Român«. Cititorii acestui ziar, îl obțin cu preț redus în loc de cor. 2.20, numai cu 1.20, inclusiv porto.

Ordonanța guvernului cu privire la recolta anului de față

Foaia oficială ungară publică ordonanța guvernului cu privire la secestrarea recoltei grîului, secarei, indoiturilor (grîului mestecat), orzului, meiului și ovăsului din anul 1916. Ordonanța conține pe scurt următoarele dispoziții:

1. Secestrarea recoltei anului 1916.

§ 1. În interesul asigurării prevederii generale cu mijloacele de trai și a trebuinței generale în cursul anului economic 1916—17, vânzarea și comerțul de altă dată, cum și întrebuințarea recoltei de grîu, săcară, indoituri, orz, meiu, și ovăs a anului 1916 se pot face numai în înțelesul dispozițiilor ministerului și în condițiile stabilite de acelaș.

Spre acest scop recolta de grîu, secară, indoituri, orz, meiu, și ovăs din 1916 se secestrează și producătorul poate dispune asupra ei, pe timpul cât are valoare această ordonanță, numai în cadrele acesteia.

În aplicarea acestei ordonanțe se privește ca producător și acela, care primește dela producător din recolta anului 1916, grîu, secară, indoituri, orz, meiu și ovăs ca răsplată pentru muncă, ca plată pentru secerat, plată pentru treerat sau stipulație.

§ 2. Producătorul poate să rețină și să întrebuințeze liber aceea parte din recolta secestrată, de care are trebuință pentru casa și economia sa.

La stabilirea trebuinței pentru casa și economia sa se socotește numai timpul până la 15 August 1917.

Sub titlul trebuinței pentru casă se poate socoti numai o astfel de cantitate de produse, care corespunde porțiunii de făină de 400 grame pentru un cap de zi, socotind și plata pentru măcină, prăfuirea și tărițele, anume se pot socoti pro cap și pe lună din grîu, secară, indoituri și orz împreună numai 18 kgr., și adevă după acelea persoane, cari primesc întreținerea în permanență în gospodărie (§ 1.) Cantitatea, ce poate să rețină producătorul din meiu, sub titlul pentru trebuința casei pro cap o stabilește primăria communală. 4

Ca trebuință pentru economie se poate socoti numai plata, ce se dă în naturalii (răsplata pentru muncă, pentru secerat, treerat, stipulațiunea pentru cei angajați: servitori, muncitori), sămînța pentru sămănat și trebuința pentru contingentul de animale. În această privință se poate însă socoti nu numai trebuința dela locul de producțiune a producătorului, ci și trebuința, ce s'ar ivi în economia aflătoare în alt loc a aceluia.

O altă ordonanță va stabili cât poate să întrebuințeze producătorul din recolta secestrată la fabricațiunea de spirt agricolă proprie.

§ 3. Partea producțiunii secestrate, ce trece peste trebuința casei și economiei proprii, producătorul o poate vinde numai Societății pe acții pentru produse de război, comisionarilor acesteia sau acelor, cari în sensul acestei ordonanțe (§ 5, 8—10) sunt autorizați să cumpere astfel de produse dela producători, conform certificatului de cumpărare emis de autorități. Producătorul este obligat să păstreze proviziile și la provocarea autorităților să le prezenteze celor, cari în sensul §-ului 5, îndreptățiți fiind să cumpere, sunt provăzuți cu certificate de cumpărare emise de autorități, cum și Societății pe acții pentru produsele de război, comisionarilor acesteia sau acelor cumpărători, cari pe baza §-ilor 9 sau 10, în înțelesul §-ilor 7, 9 resp. 10, sunt provăzuți cu document.

Producătorul nu poate dispune de partea recoltei, ce trece peste trebuințele casei și economiei proprii, nu o poate întrebuința, nici măcina, nici să o dea ca nutreț, nici să o prelucere nici să o instrăineze, nici a-i incuviința cuiva vr'un drept la aceea. Producătorul, care întrebuințează partea recoltei ce trece peste trebuințele casei și economiei proprii, măcinându-o, prelucrându-o sau dispunând de recolta sa în favorul unui al treilea, despre care știe, că în înțelesul acestei ordonanțe nu este îndreptătit la cumpărare, e responsabil pentru aceasta conform dispozițiilor acestei ordonanțe.

Prețul de cumpărare.

§ 14. Pentru produsele vândute pe baza aces-

tei ordonanțe nu se poate contracta un preț de cumpărare mai mare decât acela, care corespunde în timpul predării lor pentru transport, prețului maximal stabilit pentru diferitele produse de către autorități.

Cei îndreptățiți la vânzarea mai departe a produselor cumpărate de ei, nu pot socoti prețuri mai mari decât celea incuviințate de ministrul de comerț în unire cu cel de agricultură.

V. Valoarea afacerilor. Dispoziții penale.

§ 15. Obligativitatea realizării afacerii contractate fără îndreptățirea de cumpărare conf. ordonanței de față, cumpărătorul nu o poate urmări pe cale legală și afară de replătirea avansului, ce l'ar fi făcut, alt drept nu poate să-și afirme.

§ 16. Face contravențiune și se poate pedepsi cu închisoare până la 6 luni și cu pedeapsă m bani până la 2000 coroane.

Acel producător, care instrăinează din recolta anului 1916, partea aceea de grîu, secară, indoituri, orz sau ovăs, despre care știe că, în înțelesul ordonanței de față, nu are drept să o vîndă, sau care conf. §-ului 3, nu o oferă spre cumpărare Soc. p. a. p. produse de război, sau de care, în contra §-ilor 2, 3 și 4, dispune altfel, anume o întrebuințează, o macină, o consumă sau o prelucră.

Economie

Târgul de rămători din Kőbánya (Hala mare)

Prețul rămătorilor consemnat în 13 Iunie: rămători ungari, tineri grei (pro pereche mai grei de 320 klg) 800 fil. Tineri mijlocii (pro pereche 251—230 klg.) dela 840—860 fileri. Ușori (pro pereche 240—280 kgr.) 860—860 fileri. Ușori (pro pereche până la 240 kgr.) 840—860 fileri. Reserva de rămători a fost în 9 Iunie 33,264, în 10—12 Iunie au fost aduși 424, tot în 10—12 Iunie au fost transportați 351. Pe ziua de 13 Iunie a rămas o rezervă de 3337 rămători. Circulația rămătorilor îngrășați a fost vioaie.

Târgul vitelor cornute din Budapesta

În 13 Iunie au fost aduși 364 viței vii (între aceștia au fost 12 înțărcați), 922 miei vii, 349 berbeci. Prețurile consemnate: Viței vii cal. I 560 fileri preț maximat, viței vii cal. mijlocie 530—550 fileri, viței mai slabi înțărcați 400—500 fileri, miei vii 310—360 fileri, oi 320—340 fileri. Conform maximei de azi, au scăzut prețurile cu 40 fileri pro kgr. Târgul de berbeci și oi a fost liniștit, prețurile au scăzut cu 10 fileri pro kgr. La târgul de azi au fost aduse 1662 vite de tăiat, deoarece n'au prea fost cumpărători, a fost transportată cea mai mare parte.

Editor și redactor responsabil: D. Birăuțiu
Tipografia »Poporul Român«, VII., Ilka-utca 36.

Dela administrația »Foaia Poporului Român«, Budapesta, VII., Ilka-utca 36, se poate comanda următoarele:

Epistolia Domnului

(carte legată) cu porto postal 45 fileri.

Visul Maicii Domnului

(carte legată) cu porto postal 45 fileri.

„Dor și jale“

adunate de Dr. Dimitrie Cioloca, costă numai 44 fileri, plus 5 fileri porto postal,

Cântece din război

(carte din 96 pagini), cuprinde cele mai noi cântece din război, intitulata